

DORSIÈR PEDAGOGIC

Dralhas de trabalh prepausadas a partir del dorsièr realizat pel CRDP Mieji-Pirenèus

Nivèls de lengas A2-B1

A2 niveau d'utilisateur **élémentaire** (niveau **intermédiaire** ou **usuel**).

Cela signifie les capacités suivantes :

- Comprendre des phrases isolées et des expressions fréquemment utilisées en relation avec des domaines de l'environnement quotidien (par exemple, informations personnelles et familiales simples, achats, travail)
- Pouvoir communiquer lors de tâches simples et habituelles ne demandant qu'un échange d'informations simple et direct sur des sujets familiers et habituels
- Savoir décrire avec des moyens simples sa formation, son environnement immédiat et évoquer des sujets qui correspondent à des besoins immédiats

B1 niveau d'utilisateur **indépendant**

Cela signifie les capacités suivantes :

- Comprendre les points essentiels d'une discussion quand un langage clair et standard est utilisé et s'il s'agit de choses familières au travail, à l'école, aux loisirs, etc.
- Être autonome dans la plupart des situations rencontrées en voyage dans une région où la langue cible est parlée
- Pouvoir produire un discours simple et cohérent sur des sujets familiers et dans ses domaines d'intérêt
- Savoir raconter un événement, une expérience ou un rêve, décrire un espoir ou un but et exposer brièvement des raisons ou explications pour un projet ou une idée

CAPACITATS E ACTIVITATS LENGATGIÈRAS TRABALHADAS

- 😊 **Comprene l'oral** : comprene de mots familièrs e d'expressions correntas (B1)
- 😊 **Comprene l'escrich** : comprene los punts principals d'un raconte (B1)
- 😊 **Parlar de contunh : reproduir un modèl oral (A2)** : legir a votz nauta e d'una maniera expressiva un tèxte après repeticion (A2) ; se presentar o presentar de personas, descriure d'activitats, un environament (A2)
- 😊 **Prene part a una conversacion** : balhar una explicacion (A2) ; interagir d'un biais simple (A2)
- 😊 **Escriture** : escriure d'enonciats simples e corts (A2)

CONEISSENÇAS

Lexic :

- ➡ lo còs uman (distinccion « pel »/ « pèl ») ; los aliments ; l'otal ; los personatges de contes
- ➡ far la diferéncia entre « tornar » / « dintrar » / « virar »
- ➡ utilizar los connectors

Gramatica :

- ➡ utilizar de tempses verbals basics de vèrbes usuals ;
- ➡ marcar l'acòrdi en genre e en nombre dels noms e adjectius ;
- ➡ saber pausar de questions

Fonologia : mestresa dels elements mai delicats del sistèma fonologic occitan (difongues, trifongues...)

Contenguts culturals : descobèrta d'un conte tradicional occitan (personatge del Drac, formula de començament e de fin, elements toponimics e de gastronomics...)

📖 Veire tanben los tablèus d'orientacion A1 e A2 per trabalhar los punts de lenga que fan besonh

PARTIDA 1

Capacitats visadas	Activitats de l'ensenhaira	Activitats dels escolans e organizacion de la classa
Comprene l'oral	1- Enregistrar lo tèxt o lo legir 2-Donar la paraula	Collectivament Dison çò qu'an comprés
Prene part a una conversacion	S'enregistra e fa escotar	En grop Un grop d'escolans dison çò qu'an comprés de l'istòria e son enregistrats L'autra partida de la classa escota puèi l'enregistrament e ditz çò qu'a comprés
Comprene l'escrich	Fa-tornar escotar lo tèxt o lo legís Dona la paraula al moment de la mesa en comun	<u>Individualament :</u> Respondon a las questions escrichas <u>Collectivament :</u> Validan o pas las responsas sus las fichas e la compreson globala del tèxte

« L'enfant polit » de Joan Bodon (tèxt partida 1)

Un còp i aviá lo Drac. Lo Drac èra lo filh del Diable.

Un còp i aviá l'enfant polit.

E l'enfant polit èra montat sus un pomièr de pomas rojas al pus fons de l'òrt lo long del camin.

Passèt un cavalièr sus un caval negre.

« Enfant polit, diguèt lo cavalièr, ai set, soi a sèla dempuèi lo matin. Seriás plan brave de me getar una poma... »

L'enfant polit causiguèt la poma pus gròssa, la pus fresca. Prenguèt vam per la getar. Mas del vam que prenguèt la branca li manquèt. Prompte lo cavalièr dobriguèt lo sac. Lo cap primièr, l'enfant polit i tombèt dedins.

« A ! ... a ! ... a ! ... se riguèt lo cavalièr, que tirèt lo laç corredor, puèi estaquèt lo sac darrièr la sèla, en travèrs sus l'esquina del caval ».

Patrac... Patrac... Patrac... Un brieu galaupèt lo caval. Puèi s'arrestèt aval a Porcassés davant la pèira verda.

« Pèira, dobrís-te, soi lo Drac ! » cridèt lo cavalièr. E la pèira se dobriguèt e lo caval negre dintrèt. Darrièr el, la pèira se tornèt barrar.

Patrac... Patrac... Patrac... Encara lo caval galaupèt tot un brieu dins lo país de jos la tèrra. Aquí, pr'aquò, i se vei, que pertot beluguejan de rocalhas d'aur e s'escampan de vam de rius de viu argent.

« Dracon !... Dracon !... » Una femna cridava sus la pòrta d'un ostal pichon : « Òu, Dracon, que me pòrtas de bon ?... »

« De carn fresca ! » respondèt lo cavalièr, qu'èra lo Drac.

« È ben - i tornèt la femna - i a de plaça dins la barrica del canton... »

COMPRENESON

1. Enregistrar plan per far escotar o legir a la classa aquel primièr tròç de conte.
2. Quand l'as escotat dos còps, pòdes legir las frasas seguentas.
Escriu « V » quand l'afirmacion es justa e « F » quand es falsa.
Tornaràs puèi escotar lo tot un còp e pòràs verificar se tas responsas son corrèctas.

* **L'enfant polit es lo filh del Drac :** .....

* **Lo cavalièr demanda una poma a l'enfant polit :**

- perque a talent : ..... - perque a set: ..... - perque las pomas son polidas: .....

* **Lo pomièr de pomas rojas es :**

- pel mièg d'un prat : ..... - sul bòrd del camin : ..... - al fons de l'òrt : .....

* **L'enfant polit es tombat :**

- en davalant de l'arbre : ..... en lançant la poma al cavalièr : .....

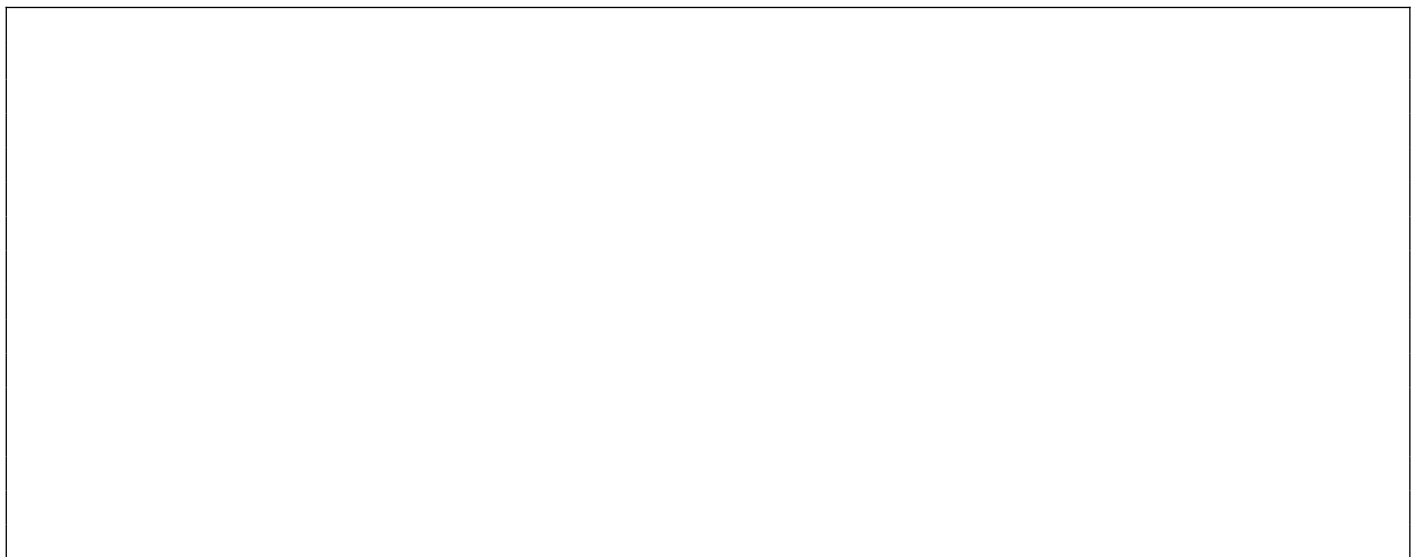
- perque lo vent bufava : .....

* **Patrac, patrac, patrac es lo bruch :**

— de la Draquessa dins l'ostal : ..... - del caval que galaupa : .....

— de la pèira verda que se dobrís : .....

3. **Dessenha dins lo quadre çai-jos, l'enfant polit que tomba del pomièr cap primièr dins lo sac del Drac.**

PARTIDA 2

Capacitats visadas	Activitats de l'ensenhaira	Activitats dels escolans e organizacion de la classa	Material
<p>Comprene l'escrich</p> <p>Prene part a una conversacion</p> <p>Escriure</p>	<p>Demanda de legir lo tèxt amb l'ajuda d'una illustracion de l'albom</p> <p>Dona la paraula al moment de la mesa en comun</p>	<p>Collectivament Relevan los mots suslinhats ; fan d'ipotèsis de sens amb l'ajuda de l'imatge</p> <p>Individualament Respondon a las questions escrichas</p> <p>Collectivament Validan o pas las responsas sus las fichas e la compreson globala del tèxe</p>	<p>Tèxe escrit + questionari de compreson</p>
<p>Comprene l'escrich</p> <p>Parlar de contunh</p> <p>Prene part a una conversacion</p>	<p>Far memorizar un dialòg e demanda de lo tornar dire</p> <p>Fa jogar una sceneta e l'enregistra per far escotar</p> <p>Interròga los escolans</p>	<p>Individualament Aprenon e tornan dire lo dialòg coma una cançon o una poesia</p> <p>Per dos o en grop Jògan lo dialòg en ensajant de cambiar l'intonacion, la nautor, la velocitat, lo ritme... de la frasa</p> <p>Collectivament Escotan l'enregistrament e dison çò qu'es capitât o pas</p>	<p>Lo dialòg Draquessa/Drac</p> <p>Material d'enregistrament , s'es possible logicial Audacity</p>

DIALÒG DRAQUESSA-DRAC

Draquessa : « Dracon !... Dracon !... » / « Òu, Dracon, que me pòrtas de bon ?... »

Drac : « De carn fresca ! »

Draquessa : « È ben, i a de plaça dins la barrica del canton... » / « Enfantonèl, polidonèl, para lo caisson pel trauc del bondon... » / « Para lo caisson, fanton, que te pòrti quicòm de bon... » / « Se paras pas lo cais, amb la bonda taparai lo trauc e t'estofaràs, t'estofaràs !... »

Drac : « Fantonet, polidet, dona-me lo teu det, lo teu det pichonet !... » / « A ! que seràs lèu grasset !... Que seràs lèu grasset!... Que faràs pas un plec !... »

« L'enfant polit » de Joan Bodon (tèxt partida 2)

Lo Drac davalèt de caval, prenguèt lo sac, anèt a la botiga. Desfonsèt la barrica del canton. Dessarrèt lo laç corredor del sac. Tirèt pels pès l'enfant polit, lo butèt dins la barrica e prompte la tornèt fonsar, mas daissèt la bonda dobèrta.

Tres còps per jorn, cada jorn, la Draquessa veniá : « Enfantonèl, polidonèl, para lo caisson pel trauc del bondon... »

Mas l'enfant polit voliá pas parar lo cais. La Draquessa, per l'amigadar, tornava dire : « Para lo caisson, fanton, que te pòrti quicòm de bon... »

L'enfant polit voliá pas res entendre. Alara la Draquessa cridava : « Se paras pas lo cais, amb la bonda taparai lo trauc e t'estofaràs, t'estofaràs !... »

Que far mai ? L'enfant polit parava lo cais. E la Draquessa, amb un culhièr pichon d'argent, butava la mangisca dedins. De bona mangisca ça que la : castanhas cuèchas e demesidas dins de lach, milhàs prestat amb de mèl, e de burrada, e de formatges sucrats. Puèi lo Drac arribava : « Fantonet, polidet, dona-me lo teu det, lo teu det pichonet !... »

L'enfant polit donava lo det. Lo Drac lo palpava : « A ! que seràs lèu grasset !... Que seràs lèu grasset!... Que faràs pas un plec !... »

Comprenguèt lèu, l'enfant polit. Comprenguèt que quand seriá pro grasset lo sortirián de la barrica e fuòc al cuol dins la marmita. Cossí far ? Cossí far per se'n tirar ?

COMPRENESON – partida 2

1. Enregistrar plan e far escotar o legir a la classa aquel 2nd tròç del conte.
2. Los mots grisats d'esquèrra son tirats del tèxte. Amb la rè gla, religa-los a lors sinonimes coma dins l'exemple.

- la botiga	- grand recipient de fusta
- desfonsèt	- gròs, plen de graissa
- la barrica	- far venir amic
- fonsar	- barrar
- una bonda	- dobriguèt
- para lo cais	- taparai
- amigadar	- tap o trauc dins la barrica
- taparai	- la cava
- palpava	- dobrir la boca
- grasset	- tocava

3. A cada còp, barra las frases que son falsas :

* Lo Drac daissa la bonda de la barrica dobèrta :

- per i poder gaitar dedins
- per que l'enfant polit i pòsca respirar
- per que l'enfant polit aja pas tròp freg

* Lo Drac vòl palpar lo det de l'enfant polit per saber :

- se l'enfant polit es mòrt o pas
- se l'enfant polit es totjorn dins la barrica
- se l'enfant polit a plan grossit

* L'enfant polit a comprés que :

- lo Drac e la Draquessa l'anavan far bolhir per lo manjar
- s'anava estofar se manjava tròp
- anava sortir de la barrica e qu'anava tornar a l'ostal

PARTIDA 3

Capacitats cibladass	Activitats de l'ensenhaira	Activitats dels escolans e organizacion de la classa	Material
Prene part a una conversacion	Legís lo tèxt duscas a « lo teu det pichonet » (linha 5) S'assegura de la bona compreneson de çò legit Demanda als escolans de far d'ipotèsis sus çò que se pòt passar après	Collectivament Escotan e dison çò qu'an comprés <u>Collectivament o en pichon grop</u> Inventan e contan una seguida del conte (« Lo Drac va benlèu... », « lo Drac poiriá ... »)	
Comprene l'oral Comprene l'eschrich Escriure	Acaba la lectura del tròç de conte	Individualament Escotan e respondon a las questions eschrichas	Tèxte escrit + questionari de compreneson

« L'enfant polit » de Joan Bodon (tèxt partida 3)

De mirgas, pr'aquò, venián cada nuèch saufinar pel trauc de la bonda. L'enfant polit las velhèt. La primièra que se sarrèt, el l'agantèt pels guinhons e la tirèt dedins, puèi la metèt a la pòcha de las cauças e lo mocador dessús.

L'endeman, arribèt la Draquessa amb de mangisca. E puèi lo Drac : « Fantonet, polidet, dona-me lo teu det, lo teu det pichonet... »

L'enfant polit levèt lo mocador e pel trauc donèt la coeta de la mirga.

Lo Drac palpèt, palpèt e se reganhèt : « Femna, femna, magrís lo nòstre pensionèl... A pas que los òsses e la pèl... Femna, li portaràs lo milhàs dins lo plat bèl.. »

La Draquessa portèt de milhàs dins lo plat bèl. L'enfant polit calguèt que mangès, que mangès... tament que los botons de las cauças ne petavan. Mas la coeta de la mirga engraissava pas, e lo Drac, quand veniá palpar pel trauc, cada còp se reganhava... Aital durèt una setmana.

Un matin, pr'aquò, coma lo Drac arribava, l'enfant polit cerquèt per las pòchas. Mas lo mocador, l'aviá sortit per se soflar dins la nuèch e la mirga se n'èra anada.

Ja lo Drac se sarrava del trauc e ja cridava : « Fantonet, polidet, dona-me lo teu det, lo teu det pichonet... »

L'enfant, pecaire, donèt lo det.

« A !... a !... a !... - se riguèt lo Drac - a !... a !... a !... Aqueste còp es plan mofle, d'un còp es vengut confle... Femna, vau desfonsar la barrica e puèi anarai sus tèrra sonar los Dracons, los meus Dracons... »

Lo Drac desfonsèt la barrica. Pels pès tirèt l'enfant polit e lo portèt a la cosina.

« Femna ! - diguèt lo Drac cresi pas que siá plan lèste, lo te daissi que l'aprèstes... »

COMPREENESON – partida 3

1. Legís aquel tròç de conte.

2. Respond a las questions en fasent una frasa :

* L'enfant polit a atrapat una mirga. Ont la met per l'amagar ?

.....

* Que fa palpar l'enfant polit al Drac per li far creire qu'es plan magre ?

.....

* L'enfant polit grossís o magrís ?

.....

* A la fin, perqué l'enfant polit es obligat de balhar son det a palpar ?

.....

3. Cerca aquels mots dins lo diccionari e còpia-ne l'explicacion o la traduccion :

Cauças : .....

Mangisca : .....

Milhàs : .....

Mofle : .....

Reganhava (→ reganhar) : .....

Saufinar : .....

PARTIDA 4

Capacitats cibladass	Activitats de l'ensenhair	Activitats dels escolans e organizacion de la classa	Material
<p>Comprene l'eschrich</p> <p>Prene part a una conversacion</p> <p>Escriure</p>	<p>Demanda de legir lo tèxt amb l'ajuda d'una illustracion de l'albom</p> <p>Dona la paraula al moment de la mesa en comun</p>	<p><u>Individualament</u> Respondon a las questions eschrichas</p> <p><u>Collectivament</u> Validan o pas las responsas sus las fichas e la compreson globala del tèxt</p>	<p>Illustracion</p> <p>Tèxt escrit + questionari de compreson</p>

« L'enfant polit » de Joan Bodon (tèxt partida 4)

E lo Drac se n'anèt. La Draquessa montèt l'ola grand sul fuòc e puèi, davant la pòrta, amb la pigassa se metèt a far d'asclas.

L'enfant polit se sarrèt e de rire i ! ... i ! ... i ! ... e de rire i ! ... i ! ... i ! ... e de se sarrar encara mai i ! ... i ! ... i ! ...

« Fanton, se reganhèt la Draquessa, dins l'estat que siás compreni pas çò que i a de tan risible ».

« Femna, risi de vos veire far i ! ... i ! ... i ! ... Deu èsser pel primièr còp que fasètz d'asclas i ! ... i ! ... i ! ... i ! Sabètz pas solament téner lo margue de la pigassa ! »

« E creses de lo téner melhor que ieu, tu ? »

« Donatz-me la pigassa e veiretz ! ... »

La Draquessa donèt la pigassa. L'enfant polit tenguèt fòrt lo margue e pinga ! panga ! amb lo talh sul cap de la Draquessa, e sul còl, e sus l'esquina, pertot...

Sul fuòc l'aiga bolissiá dins l'ola grand. L'enfant polit amassèt los tròces ensagnosits de la Draquessa. Un après l'autre, los getèt dins l'ola.

Alara una vapor se levèt dins la chimenèia. Una polida filha sortiguèt de l'ola e se pausèt sul ponde.

« Enfant polit, diguèt la filha polida, vèni que t'abrace. Lo meu embelinament es tu que l'as bresat. Soi tornada coma de davant la princessa, la filha polida del país de jos la tèrra. Vèni que t'abrace.. »

L'enfant polit se sarrèt, abracèt la filha polida. Ela desnosèt lo riban de seda que retení lo seu pel...

« Prince, espèra-me. Vau anar ligar la pèira verda. Jamai tornarà pas dintrar aici lo Drac, aquel òrre Drac que m'aviá despoderada... en bruèissa negra m'aviá cambiada... Espèra-me, prince meu... »

La filha polida se n'anèt. Amb lo riban de seda liguèt la pèira verda, puèi tornèt davalat dins l'ostal pichon.

Es aital que l'enfant polit venguèt lo prince de la filha polida, al país de jos la tèrra, en aval pels travèrses de Porcassés...

COMPRENESON partida 4

1. Legís aquel tròç de conte.
2. Escriu jos cada dessenh lo mot que va amb l'imatge :

ola - pigassa - asclas - bruèissa - vapor - riban

		
-----	-----	-----
		
-----	-----	-----

3. Legís aquelas frاسas. Torna-las metre dins l'òrdre de l'istòria en escrivent los numeròs de **1 a 6** dins las casas (fai lo primièr al gredon de papièr !).
- ☐ L'enfant polit se ritz de la Draquessa.
  - ☐ Una princessa sortiguèt de l'ola que bolhissiá.
  - ☐ La Draquessa fa de pichons tròces de lenha amb una pigassa.
  - ☐ La princessa va barrar la pèira verda per que lo Drac pòsca pas pus tornar.
  - ☐ L'enfant polit tusta la Draquessa amb la pigassa e ne fa de tròces.
  - ☐ L'enfant polit bota los tròces ensagnosits de la Draquessa dins l'ola.

APRÈS LA LECTURA DEL CONTE...

Capacitats visadas	Activitats de l'ensenhaira	Activitats dels escolans e organizacion de la classa	Material
Parlar de contunh	Demanda de legir lo tèxt a tròces Enregistra e fa escotar	En grop Aprestan la lectura e legisson a nauta votz Escotan l'enregistrament 2 o 3 jorns pus tard ; relèvan las errors d'un autre grop Corregisson e tornan enregistrar los tròces que convenon pas Pòdon partejar la produccion enregistrada amb una altra classa	Amb tot lo tèxt retalat en tròces Material d'enregistrament, logicial Audacity...
Comprene l'oral	Causís una frasa del tèxt	Individualament Càmbian la persona, lo nombre, lo temps, a l'oral o a l'escrich	
Parlar de contunh Prene part a una conversacion Escriure	Demanda d'inventar un conte en utilizant los personatges descobèrts e los connectors donats dins la tièra seguenta	Inventan un conte novèl amb lo Drac collectivament e a l'oral puèi individualament a l'escrich	Amb la tièra de connectors

Tièra de connectors per inventar un conte novèl

Relacions logicas	Connectors / mots de ligason
Addicion o gradacion	e, de mai, subretot, puèi, en seguida, enfin, amb, o, d'un costat ... de l'autre, encara, non solament, aprèp
Classar	d'en primièr, apuèi, mas, dins d'abòrd, per començar, en seguida, tot d'una, tot còp
Restriccion o oposicion	mas, pr'aquò, çaquelá, encara que, levat , mentre que, del temps que, d'aquel temps, malgrat que,
Causa	que, perque, de mercés, de fach, ja que, coma, vist que,
Indicar una consequéncia	aital, de tal biais que, es per aquò que, tanben, donc, alara, doncas
Condicion o suposicion o ipotèsi	se, benlèu, tan plan, se pòt, probable, benlèu que, amb, per que, quand,
Comparason	o, atal coma, tant coma, per contra, mai que, mens que, d'ont mai, d'ont mens, de tal biais que,
Tòca	per, per que, per tal que, per fin que,
Far una causida	o, siá, si que non
Explicitar	pr'amor que, de fach,
Illustrar	Per exemple, atal, coma
Conclure	Fin finala, per acabar, en darnièr, enfin, qué que siá

FIN